

საქართველოს ეროვნული სტანდარტი

სსკ: 13.230

საამფეთქებლო სამუშაოების უსაფრთხოების წესები

საქართველოს სტანდარტების, ტექნიკური რეგლამენტების
და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტო
თბილისი

საინფორმაციო მონაცემები

1 შემუშავებულია საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება ტექნიკური და სამშენებლო ინსპექციის მიერ

2 რეგისტრირებულია და შემოღებულია სამოქმედოდ საქართველოს სტანდარტების და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს 2012 წლის 13 ივნისის № 48 განკარგულებით

3 პირველად

4 რეგისტრირებულია საქართველოს სტანდარტების და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს რეესტრში: 2012 წლის 14 ივნისი, რეგისტრაციის ნომერი № 268 – 1.1– 00264

წინამდებარე სტანდარტის სრული ან ნაწილობრივი აღწარმოება, ტირაჟირება და გავრცელება საქართველოს სტანდარტების, ტექნიკური რეგლამენტების და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს ნებართვის გარეშე არ დაიშვება

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

შინაარსი

1	გამოყენების სფერო	1
2	ტერმინები და განმარტებები	1
3	პერსონალი	2
	3.1 ხელმძღვანელები, სპეციალისტები	2
	3.2 პასუხისმგებლობა	4
4	ფეთქებადი მასალები და საამფეთქებლო მოყობილობა	4
	4.1 მოთხოვნები ფეთქებადი მასალების მიმართ	4
	4.2 ფეთქებადი მასალების გამოცდა	9
	4.3 ფეთქებადი მასალების შენახვის ზოგადი დებულებები	11
	4.4 ფეთქებადი მასალების შენახვა სამუშაო ადგილზე	12
	4.5 ზოგადი მოთხოვნები საწყობების მიმართ	12
	4.6 ზედაპირული და ნახევრად ჩაღრმავებული მუდმივი საწყობები	17
	4.7 ზედაპირული და ნახევრად ჩაღრმავებული დროებითი საწყობები	22
	4.8 ზედაპირული და ნახევრად ჩაღრმავებული მოკლევადიანი საწყობები	23
	4.9 სეიფებიანი სათავსი და სათავს-სეიფი	26
	4.10 მიწისქვეშა საწყობები	26
	4.11 ჩაღრმავებული საწყობები	31
	4.12 ფეთქებადი მასალების აღრიცხვის, შენახვისა და არსებობის სისწორის შემოწმება	32
	4.13 საწყობის დაცვა	32
	4.14 ფეთქებადი მასალების მეხდაცვა	34
5	ფეთქებადი მასალების გადატანა და სამუშაო ადგილზე მიტანა	35
	5.1 ზოგადი მოთხოვნები გადატანისა და მიტანისას	35
	5.2 გადაზიდვა ტრანსპორტით, საჭაპანო ტრანსპორტით და საპალნეებით	36
	5.3 ფეთქებადი მასალების მიტანა სამუშაო ადგილზე	38
6	ფეთქებადი მასალების მიღება, გადაცემა, აღრიცხვა	42
	6.1 ზოგადი მოთხოვნები	42
	6.2 მიღებისა და გაცემის აღრიცხვა	43
	6.3 გაცემისა და დაბრუნების აღრიცხვა	43
	6.4 განწეს-ზედნადები	43
	6.5 განწეს-საგზური	44
7	ფეთქებადი მასალების განადგურება	44
	7.1 მოთხოვნები ფეთქებადი მასალების განადგურებისას	44
8	ფეთქებადი მასალების შრობა, დაქუცმაცება, გაცრა, გარსაცმში მოთავსება და გალხობა	46
	8.1 მოთხოვნები ფეთქებადი მასალების შრობის, დაქუცმაცების, გაცრის, გარსაცმში მოთავსების და გალხობის	46

სსტ 78 : 2012

9	აფეთქების ხერხები	47
9.1	აფეთქება ელექტროდეტონატორების გამოყენებით	47
9.2	ელექტროცეცხლოვანი და ცეცხლოვანი აფეთქება	50
9.3	სადეტონაციო ზონრით აფეთქება	51
10	სარტყამი ვაზნების, ამნთები და საკონტროლო მილაკების დამზადება	51
10.1	სარტყამი ვაზნების დამზადება	51
10.2	ამნთები და საკონტროლო მილაკების დამზადება	52
11	უსაფრთხო მანძილი საამფეთქებლო სამუშაოების წარმოებისა და ფეთქებადი მასალების შენახვისას	53
11.1	უსაფრთხო მანძილის ნორმა ხალხისათვის	53
11.2	ხალხისათვის უსაფრთხო მანძილების (ზონების) გაანგარიშება	56
11.3	უსაფრთხო მანძილები შენობა ნაგებობებისათვის, მექანიზმებისათვის	59
11.4	უსაფრთხო მანძილი შემინვისათვის	65
11.5	უსაფრთხო მანძილი დეტონაციის გადაცემაზე	67
12	საამფეთქებლო სამუშაოების წარმოების საერთო წესების ზოგადი დებულებები	68
12.1	პერსონალის უსაფრთხოების ღონისძიებები	68
12.2	ტექნიკური დოკუმენტაცია	69
12.3	სიგნალიზაცია	71
12.4	მომზადება ასაფეთქებლად	72
12.5	აფეთქება	74
12.6	დაშვება სამუშაო ადგილზე აფეთქების შემდეგ	75
13	მექანიზებული დამუხტვა	75
13.1	საერთო მოთხოვნები მექანიზებული დამუხტვის მიმართ	75
14	მასობრივი აფეთქების წარმოება	77
14.1	ზოგადი მოთხოვნები	77
14.2	მასობრივი აფეთქება მიწისქვეშა გვირაბებში	77
14.3	მასობრივი აფეთქება ღია სამთო სამუშაოებზე	78
14.4	მასობრივი აფეთქება ღია და მიწისქვეშა სამთო სამუშაოების შეთავსებისას	78
15	ნამტყუნები მუხტების ლიკვიდაცია	79
15.1	ზოგადი მოთხოვნები	79
15.2	გარე მუხტების ლიკვიდაცია	80
15.3	საშპურე მუხტების ლიკვიდაცია	80
15.4	საჭაბურღილე და სახელოს მუხტების ლიკვიდაცია	80
15.5	კამერული მუხტების ლიკვიდაცია	82
15.6	მუხტების ლიკვიდაცია განსაკუთრებულ შემთხვევებში	82
16	დამატებითი მოთხოვნები საამფეთქებლო სამუშაოების წარმოებისას მიწისქვეშა გვირაბებში	83
16.1	აფეთქება ფეთქებადი მასალების შესანახ ადგილებთან და შეხორვილ (გადატვირთულ) გვირაბებში	83
16.2	შემხვედრი სანგრევეები და გადამკვეთები	83

16.3	პარალელური გვირაბების გაყვანა	84
16.4	წმენდითი სანგრევეები	84
16.5	ხელოვნურად გაყინული ქანები და შეკუმშული ჰაერის ზონები	84
16.6	ცეცხლოვანი და ელექტროცეცხლოვანიაფეთქება	84
17	ჭაურების (შურფების) გაყვანა და ჩალრმავება	85
17.1	აფეთქება და შპურების განლაგება	85
17.2	დამრტყმელი ვაზნების ჩაშვება–აწევა	85
17.3	ელექტროსაამფეთქებლო ქსელი	86
18	გვირაბების მშენებლობა	86
18.1	დამატებითი მოთხოვნები გვირაბების მშენებლობისას	86
19	გაზისა და მტვრის აფეთქებების მხრივ საშიში ქვანახშირის შახტები	87
19.1	ზოგადი დამატებითი მოთხოვნები	87
19.2	ფეთქებადი მასალების შერჩევა და გაცემა	88
19.3	თავშესაფრები	91
19.4	სანგრევეები და გვირაბები	91
19.5	შპუნები და საცობები	92
19.6	მუხტების აფეთქება	93
20	ნახშირის, ქანისა და გაზისა უეცარი გამოტყორცნის მხრივ საშიში შახტები	94
20.1	ზოგადი დამატებითი მოთხოვნები	94
20.2	სახიფათო ზონა	96
20.3	ფენების გახსნა და სანგრევეები	97
21	სამთო დარტყმების მხრივ საშიში ფენები (ქანები)	98
21.1	დამატებითი მოთხოვნები	98
22	ნავთობის შახტები	99
22.1	დამატებითი მოთხოვნები	99
23	სამთამადნო და არამადნეული მრეწველობის გაზის და მტვრის აფეთქების მხრივ საშიში ობიექტები (მადაროები, შახტები, გვირაბები და სხვა)	100
23.1	დამატებითი მოთხოვნები	100
24	დამატებითი მოთხოვნები სპეციალური საამფეთქებლო სამუშაოების წარმოებისას მიწის ზედაპირზე განლაგებულ ობიექტებზე, წყალქვეშ, ლითონებზე	101
24.1	ზოგადი დამატებითი მოთხოვნები მიწის ზედაპირზე განლაგებული ობიექტებისათვის	101
24.2	ჭაბურღილისებრი, ქვაბისებრი და კამერული მუხტები	101
24.3	საამფეთქებლო სამუშაოები სეისმოდამზღვერვისას	102
24.4	გასაგანიერებელი და საამფეთქებლო სამუშაოები ნავთობიან, გაზიან და წყლიან ჭაბურღილებში	103
24.5	ჭაბურღილებზე ხანძრის ჩაქრობისათვის საჭირო საამფეთქებლო სამუშაოები	105
24.6	საამფეთქებლო სამუშაოები ჭაობებში	105
24.7	არხებისა და თხრილების შექმნა აფეთქებით	105

სსტ 78 : 2012

24.8	შენობა–ნაგებობების, საფაბრიკო მილების ნგრევა და ფუნდამენტის რღვევა	106
24.9	სატყეო სამუშაოები	106
24.10	გაფხვიერების სამუშაოები	107
24.11	საამფეთქებლო სამუშაოები მაღალმთიან რაიონებში და მთაგორიან ადგილებზე	107
24.12	საამფეთქებლო სამუშაოები მაგისტრალური მილსადენების დასაცავ ზონებში	107
25	დამატებითი მოთხოვნები ყინულის აფეთქებისა და წყალქვეშა საამფეთქებლო სამუშაოების წარმოებისას	108
25.1	ზოგადი დამატებითი მოთხოვნები	108
25.2	ყინულის აფეთქების სამუშაოები	108
25.3	წყალქვეშა საამფეთქებლო სამუშაოები	108
26	დამატებითი მოთხოვნები ლითონზე საამფეთქებლო სამუშაოების წარმოებისას	109
26.1	ზოგადი დამატებითი მოთხოვნები	109
26.2	ლითონის და ლითონის კონსტრუქციების მსხვრევა	110
26.3	ცხელი მასივების მსხვრევა	110
დანართი 1	ფეთქებადი მასალების საცავის პასპორტი	112
დანართი 2	ფეთქებადი მასალების გამოცდის აღრიცხვის ჟურნალი	115
დანართი 3	საამფეთქებლო სამუშაოების მტყუნების აღრიცხვის ჟურნალი	116
დანართი 4	ფეთქებადი მასალების მილებისა და გაცემის აღრიცხვის ჟურნალი	117
დანართი 5	ფეთქებადი მასალების გაცემისა და დაბრუნების აღრიცხვის ჟურნალი	118
დანართი 6	განწეს–ზედნადები	119
დანართი 7	განწეს–საგზური	120